

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ROKU 2007 – SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie z wykonania uchwały nr LIV/1839/06 RMG z dnia 31 sierpnia 2006 roku w sprawie przyjęcia „Programu Współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2007”.

Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gdańsku

Kwiecień 2008

Spis treści

WSTĘP.....	3
CHARAKTERYSTYKA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W GDAŃSKU	5
Liczba organizacji	5
Status prawny organizacji	5
Rok rejestracji	6
Misja organizacji i pola działalności	6
Beneficjenci organizacji.....	7
Przestrzeń działalności	8
OPIS WSPÓŁPRACY POZAFINANSOWEJ	10
OPIS WSPÓŁPRACY FINANSOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO.....	11
I. POMOC SPOŁECZNA.....	11
II. EDUKACJA.....	12
III. KULTURA.....	13
IV. SPORT	15
V. WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH POPRZEZ SZKOLENIE WOLONTARIATU	15
VI. DEMOKRACJA I PRAWA CZŁOWIEKA	16
VII. WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY	17
VIII. ZDROWIE	17
IX. ZAPOBIEGANIE ALKOHOLIZMOWI I NARKOMANII.....	18
X. OCHRONA ŚRODOWISKA.....	18
XI. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I RYNKU PRACY.....	19
ANALIZA WYBRANYCH KONKURSÓW GRANTOWYCH	20
I. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku.....	20
II. Wydział Spraw Społecznych.....	20
III. Biuro Prezydenta Gdańska.....	21
PODSUMOWANIE	21

WSTĘP

W Gdańsku zarejestrowanych jest ok. 1600 organizacji pozarządowych, które zaspokajają potrzeby społeczne mieszkańców Gdańska. Spośród nich jednak szacuje się, że tylko połowa to podmioty aktywne. Regularną współpracą objęta jest grupa ok. **550** organizacji znajdujących się w bazie udostępnionej na miejskim portalu internetowym.

W miarę postępującego dynamicznego rozwoju sektora pozarządowego wprowadzane były udoskonalenia form współpracy, rosło zaufanie a wraz z nim udział sektora pozarządowego w realizacji zadań własnych Miasta. Wspólna praca nad usystematyzowaniem relacji w formie corocznych programów współpracy przebiega z poszanowaniem zasad: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji.

Celem współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi jest zdynamizowanie działań w sferze zadań publicznych oraz podniesienie ich skuteczności i efektywności. Współpraca powinna objąć możliwie najszersze obszary aktywności obywatelskiej i prowadzić do promowania postaw proobywatelskich, przede wszystkim wolontariatu. Celem strategicznym jest wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie tym organizacjom równych szans w realizacji zadań publicznych¹.

Doskonalenie jakości współpracy oraz sposobu realizacji zadań dokonuje się poprzez poszerzanie zakresu, wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań oraz wypracowywanie, ustanawianie i przestrzeganie standardów.

Możemy wyodrębnić następujące formy współpracy: zlecenie realizacji zadań publicznych oraz ogólne przedsięwzięcia mające na celu wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności, konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawnych oraz tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym. W ramach tego także należy wyróżnić partnerstwo trzeciego sektora w projektach MOPS dofinansowanych ze środków UE.

Przy Prezydencie Gdańska funkcjonuje Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, która ma charakter doradczo – opiniujący oraz inicjatywny w zakresie działań dotyczących organizacji pozarządowych.

W **2007 roku** wybrano nowy skład rady na kadencję 2007 – 2009. W jej skład weszli:

- Lech Kaźmierczyk - przedstawiciel Rady Miasta Gdańska - współprzewodniczący Rady,
- Jacek Teodorczyk- przedstawiciel Rady Miasta Gdańska,
- Regina Białousów - przedstawiciel Prezydenta Miasta Gdańska,
- Helena Chmielowiec - przedstawiciel Prezydenta Miasta Gdańska,
- Teresa Plichta- przedstawiciel Wydziału Spraw Społecznych,
- Jacek Wilczewski - przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Lidia Makowska - przedstawiciel Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych,
- Magdalena Skiba - przedstawiciel Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych,

¹ Pełny zakres celów strategicznych znajduje się w: Uchwała nr IIV/1839/06 Rady Miasta Gdańska z dnia 31 sierpnia 2006 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2007”

- Dorota Granoszewska-Babiańska - przedstawiciel Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych,
- Ewa Kamińska - przedstawiciel Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych - współprzewodnicząca Rady,
- Zygmunt Medowski - przedstawiciel Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych,
- Wojciech Bystry - przedstawiciel Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych,
- Adam Hlebowicz - osoba zaufania publicznego rekomendowana przez przedstawicieli organizacji pozarządowych,
- Zbigniew Gruca - osoba zaufania publicznego rekomendowana przez przedstawicieli samorządu.

W efekcie rozwoju współpracy i odpowiedzi na coraz większe potrzeby sektora pozarządowego Prezydent Gdańska w dniu 28 marca 2007 r. powołał do życia Referat Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, w strukturach Wydziału Spraw Społecznych.

W związku z taką zmianą w strukturze organizacyjnej Urzędu, GDDPP wniosowała o powiększenie jej składu o kierownika tego Referatu.

Wprowadzono więc do Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi poprawkę zwiększającą skład Rady do 15 osób. Ponieważ wyłonionym w drodze konkursu kierownikiem Referatu została Pani Magdalena Skiba - dotychczasowy przedstawiciel organizacji pozarządowych w Radzie - spowodowało to, że w tej roli została zastąpiona przez Panią Izabelę Chorzelską.

CHARAKTERYSTYKA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W GDAŃSKU

Liczba organizacji

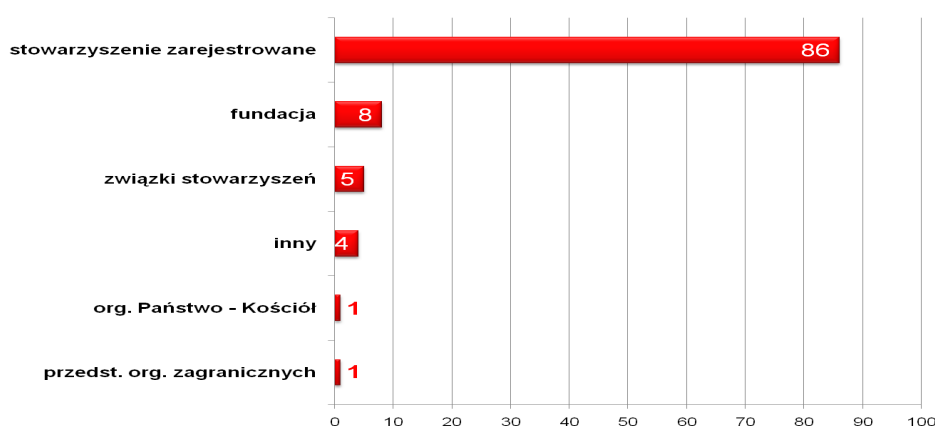
Podane na wstępie dane dotyczące liczby organizacji zarejestrowanych na terenie Miasta Gdańska są szacunkowe (ok. 1600). Monitoring tej liczby jest utrudniony z uwagi na fakt, że w Krajowym Rejestrze Sądowym uwzględnia się organizacje z terenu całego województwa i nie ma możliwości wyodrębnienia poszczególnych gmin.

Prowadzona przez Urząd Miejski baza organizacji posiada obecnie **557** podmiotów, z których **33** to organizacje, które wypełniły ankietę w **2007 roku** (nowe podmioty lub aktualizacja danych). Większość danych w miejskiej bazie pochodzi z roku 2006 (**352 wpisy**) a z 2005 - **13** organizacji.

Jednym ze sposobów weryfikacji aktywności organizacji jest bezpośredni kontakt z tymi podmiotami. Takie badania środowiska - w grudniu 2007 roku – zlecił Wydział Spraw Społecznych. „Badanie organizacji pozarządowych w Gdańsku” objęło dużą część sektora pozarządowego (**428** podmiotów). Próba została wyłoniona z dostępnych rejestrów i ogólnopolskiej bazy prowadzonej przez Stowarzyszenie Klon/Jawor w Warszawie (ogółem ok. 1200 podmiotów). Następnie wyłoniono listę organizacji, z którymi udało nawiązać się kontakt i zachęcić do udziału w badaniu. Badanie przeprowadzono w oparciu o kwestionariusz udostępniony przez to stowarzyszenie² i wzbogacony o pytania dotyczące jakości współpracy organizacji z miejskimi jednostkami organizacyjnymi. Poniższe dane obrazują podstawowe fakty o gdańskich organizacjach.

Status prawny organizacji

Zdecydowana większość badanych organizacji ma status stowarzyszenia zarejestrowanego (86%). 8% badanych podmiotów to fundacje, 5% – związki stowarzyszeń, zaś 1% stanowią przedstawicielstwa organizacji zagranicznych. Niecały jeden procent stanowią organizacje powstałe na mocy umowy Państwo – Kościół. Spośród przebadanych organizacji działających w Gdańsku **35%** należy do krajowych, regionalnych lub branżowych porozumień organizacji pozarządowych.

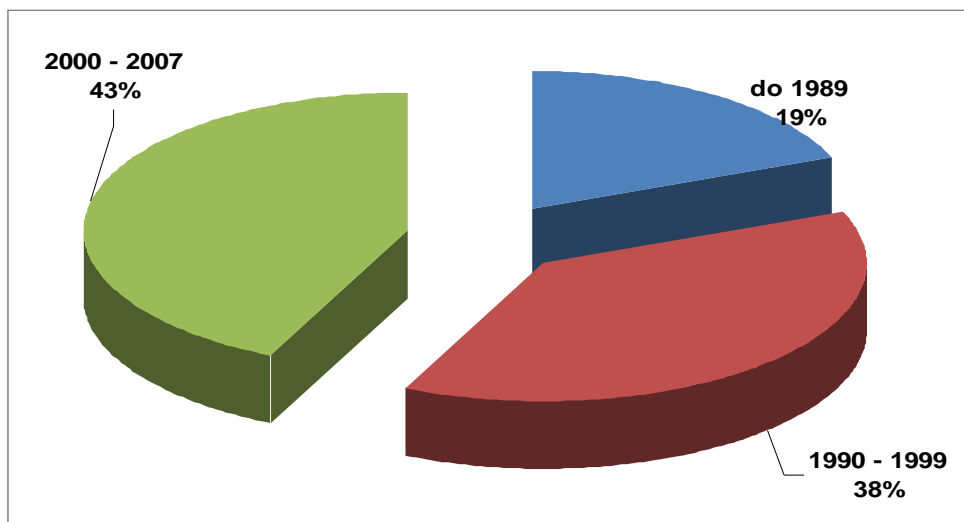
Wykres 1. Status prawny organizacji.

(dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla UM w Gdańsku)

² Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu, Kwestionariusz „Badanie organizacji pozarządowych w Gdańsku. Nr badania: 7515”

Rok rejestracji

Najstarsza z badanych organizacji została zarejestrowana w roku 1911, najmłodsza zaś w 2007. Przed 1989 rokiem powstało **19%**, w latach 1990 – 1999: **38%** natomiast **43%** organizacji będących przedmiotem niniejszego badania zostało założonych w latach 2000 – 2007. **W roku 2007 powstało 2% podmiotów.**

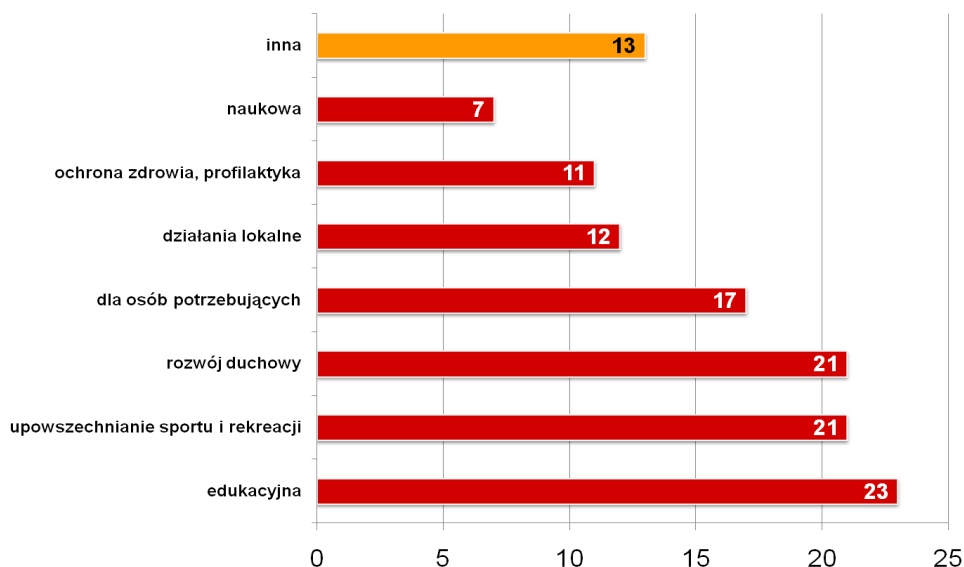

Wykres 2. Rok założenia organizacji pozarządowych

(dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla Urzędu Miejskiego Gdańsku)

Misja organizacji i pola działalności

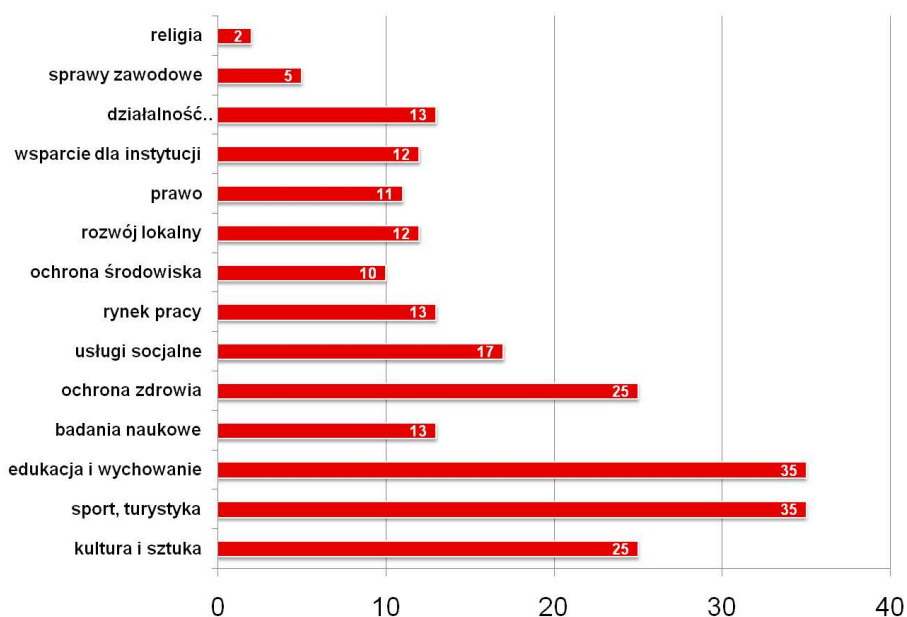
Ponad jedna piąta (**23%**) badanych organizacji określiło swoją misję jako edukacyjną, popularyzatorską (skierowaną najczęściej do dzieci i młodzieży – również niepełnosprawnej – oraz do dorosłych – również starszych i niepełnosprawnych).

Wykres 3. Misja organizacji pozarządowych

(dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla Urzędu Miejskiego Gdańsku)

Zdecydowanie najważniejszą **formą działań** organizacji jest bezpośrednie świadczenie usług członkom, podopiecznym lub klientom organizacji (47%). Pozostałe dwie najważniejsze sfery działań to: organizowanie debat, seminariów i konferencji, na tematy ważne dla organizacji (14%) oraz reprezentowanie i rzecznictwo interesów członków, podopiecznych/klientów organizacji (12%).

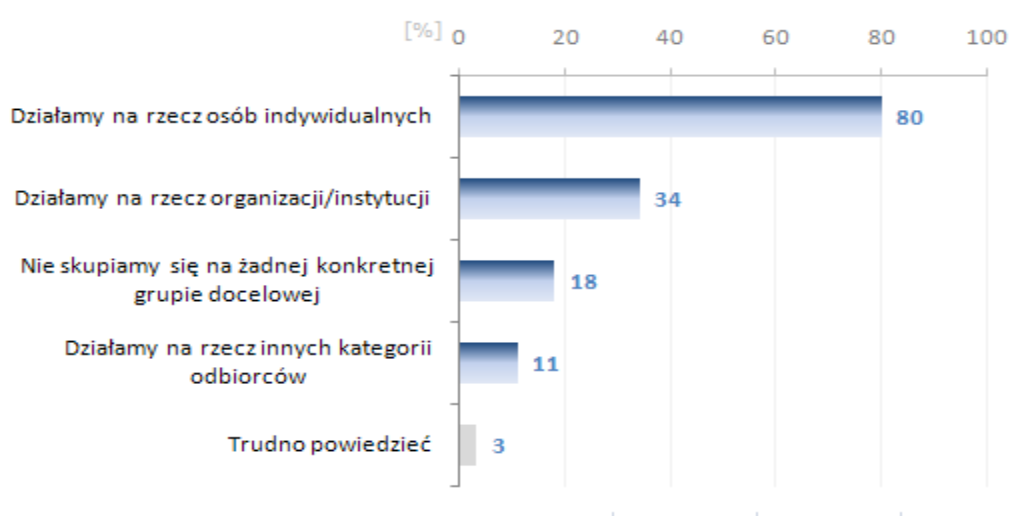

Wykres 4. Pola działalności gdańskich organizacji pozarządowych

(dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla Urzędu Miejskiego Gdańsku)

Beneficjenci organizacji

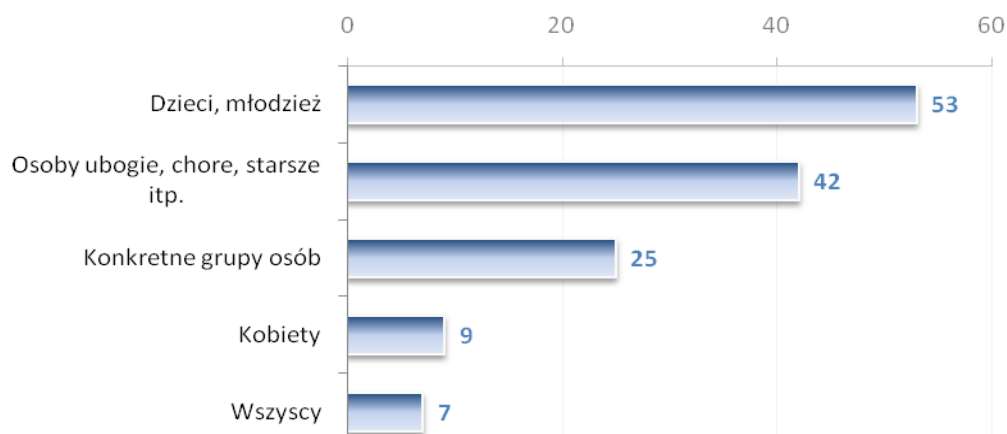
80% badanych organizacji działa na rzecz osób indywidualnych. 34% - na rzecz instytucji, 11% - na rzecz innych kategorii odbiorców.

Wykres 5. Na rzecz kogo Państwa organizacja działa?

Wartości nie sumują się do 100%, można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź. (dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla Urzędu Miejskiego Gdańsku)

53% organizacji swoje działania kieruje do dzieci i młodzieży, 42% - do osób ubogich, chorych, niepełnosprawnych, uzależnionych, bezrobotnych, starszych. 25% - do konkretnych grup osób, związanych np. z wykształceniem, zawodem (np. higienistki, studenci), 9% - do kobiet, a 7% podmiotów twierdzi, że odbiorcą ich działań jest lub też może być każdy.

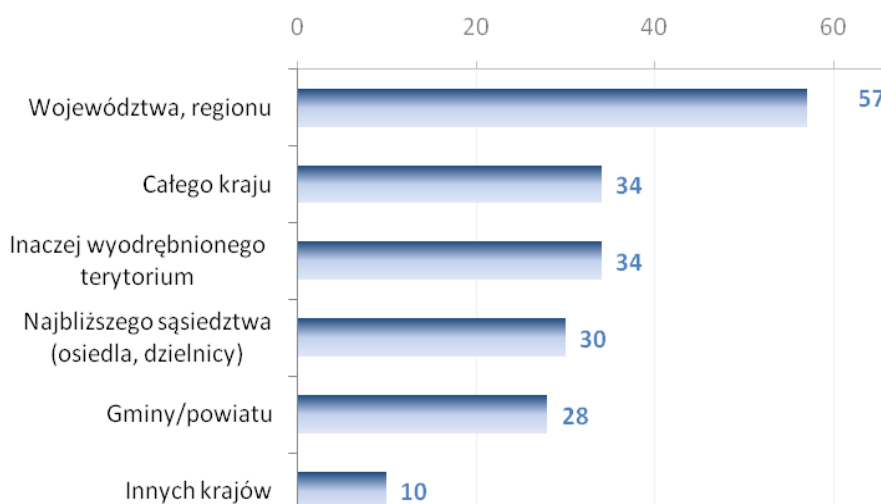
Wykres 6. Beneficjenci organizacji.

Wartości nie sumują się do 100%, można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

(dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla Urzędu Miejskiego Gdańsku)

Przestrzeń działalności

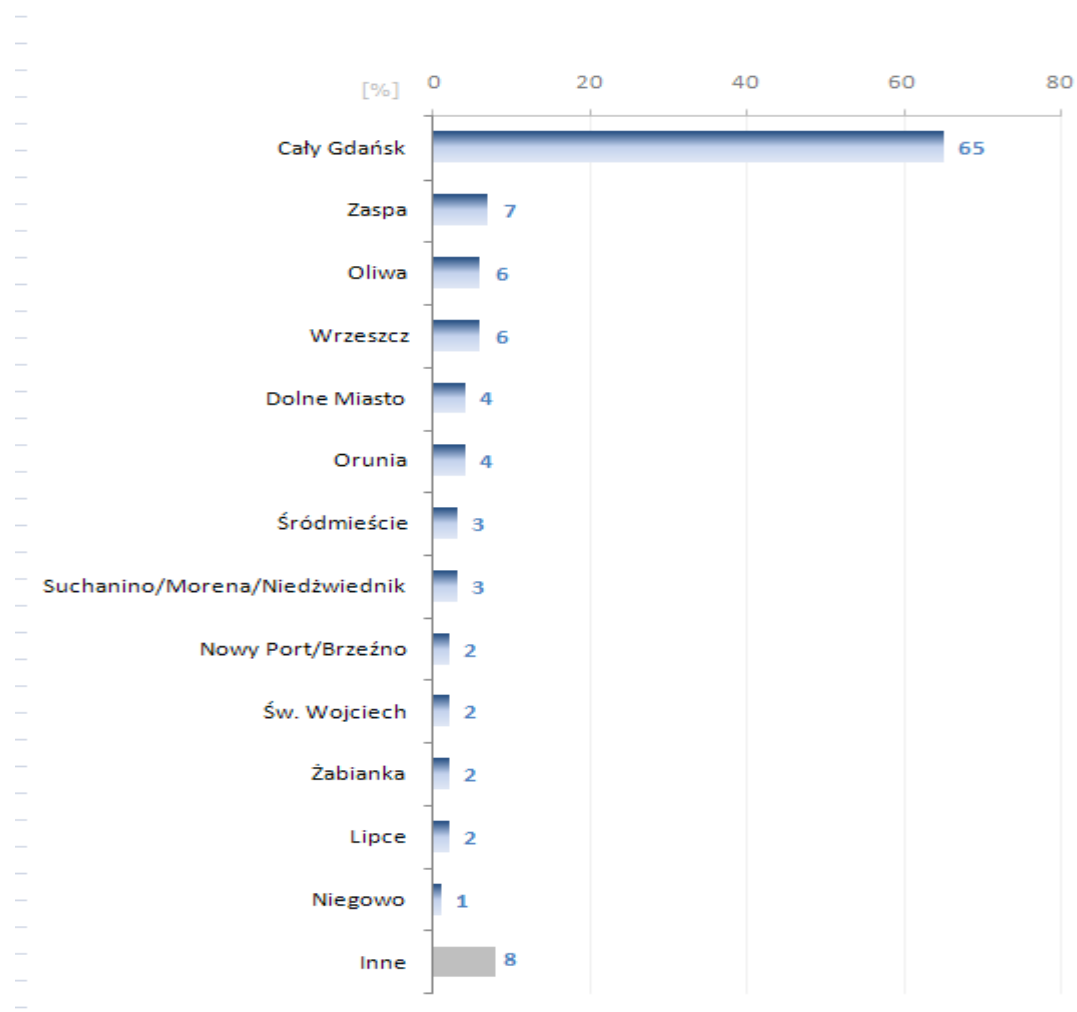
Działalność prowadzona jest przede wszystkim na terenie województwa, regionu:

Wykres 7. Na jakim terenie prowadzone są działania organizacji?

Wartości nie sumują się do 100%, można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź (dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla Urzędu Miejskiego Gdańsku)

65% badanych organizacji deklaruje, że ogarnia swoim zasięgiem działania **cały Gdańsk**. Trudno tu o wyodrębnienie tzw. białych plam na terenie Gdańska, gdzie działalność organizacji jest niewielka i należy ją wspierać w pierwszej kolejności.

Wykres 8. Dzielnice Gdańska wg odpowiedzi na pytanie o przestrzeń działalności.

Wartości nie sumują się do 100%, można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź (dane: Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku – PBS DGA dla Urzędu Miejskiego Gdańsku)

OPIS WSPÓŁPRACY POZAFINANSOWEJ

Współpraca pozafinansowa polega przede wszystkim na wspólnym określaniu kierunków polityki społecznej, na wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015, na tworzeniu Gdańskiego Programu Na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej 2008 – 2015, oraz programach współpracy i pomocy lokalowej i organizacyjnej dla działalności w sferze pożytku publicznego.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych są członkami wielu rad, zespołów roboczych i konsultacyjnych działających przy Radzie Miasta i Prezydencie Miasta Gdańska, w szczególności:

- Gdańskiej Rady Oświatowej
- Gdańskiej Rady Seniorów
- Gdańskiej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych
- Zespołu Monitorująco-Wdrożeniowego ds. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
- Komisji grantowych we wszystkich wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta, gdzie są rozstrzygane konkursy w trybie Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz w trybie Ustawy o pomocy społecznej.

Miasto rokrocznie oddaje w użyczenie lub najem na cele działalności pożytku publicznego lokale z zasobów gminy³. W 2007 roku oddano w najem w trybie bezprzetargowym 14 lokali. Ilość lokali oddanych w użyczenie dla organizacji pozarządowych wyniosła 31⁴.

W porównaniu z rokiem 2006 zaobserwować można 100% wzrost liczby lokali oddanych w najem. Jeszcze większy nastąpił wzrost liczby lokali oddanych w użyczenie (5 w 2006 roku)

Szeroką współpracę nawiązano przy budowaniu priorytetów **Gdańskiego Programu Na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej**. Wypracowano po partnersku listę zadań do realizacji w obszarach edukacji, przedsiębiorczości, rynku pracy i integracji społecznej jako priorytetowe do sfinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2008 – 2015 (przyjęte uchwałą w grudniu 2007). W ramach konsultacji zorganizowano szereg spotkań dzielnicowych z mieszkańcami oraz przedstawicielami placówek edukacyjnych i pomocy społecznej działających w terenie.

Wspólna praca przy aktywizacji mieszkańców Gdańska podjęta została podczas realizacji projektu „Gdańskie koalicje społeczności lokalnych – szansą na zwiększenie aktywności obywatelskiej”. Celem projektu było powołanie nieformalnych koalicji społecznych działających na rzecz mieszkańców poszczególnych dzielnic.

Budowaniu społeczeństwa obywatelskiego służy co rok Nagroda im. Lecha Bądkowskiego dla najlepszej organizacji pozarządowej działającej na terenie Gdańska oraz Nagroda dla Gdańskiego

³ Podstawy przyznawania lokali reguluje *Uchwała nr XXXIV/1045/05 Rady Miasta Gdańska z dnia 13 stycznia 2005 roku w sprawie gospodarowania zasobem komunalnym lokali użytkowych, czynszów i ich płatności oraz podziału Miasta Gdańska na strefy czynszowe*.

⁴ Rejestr użyczonych lokali prowadzi Referat Lokalowy w Wydziale Gospodarki Komunalnej.

Darczyńcy Roku. W roku 2007 najlepszą organizacją uznano **Fundację Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych** natomiast Gdańskim Darczyńcą Roku 2007 został **Henryk Janikowski** – za wielostronną pomoc dzieciom i rodzinom potrzebującym wsparcia.

Efektom współpracy jest także uznanie ze strony sektora pozarządowego dla Władz Miasta. W dniu 18 kwietnia 2007 roku Miasto Gdańsk odebrało tytuł „Samorządu Przyjaznego Szkole Uczącej się” przyznawany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. Tytuł otrzymały samorządy wspierające szkoły w podnoszeniu jakości ich pracy i efektywności nauczania.

Natomiast w zakresie przystosowania kąpielisk morskich oraz przystani jachtowej do wymogów Błękitnej Flagi, Miasto Gdańsk współpracuje od wielu lat z Fundacją Ecobaltic. Błękitna Flaga jest międzynarodowym programem Fundacji na Rzecz Edukacji Ekologicznej (w 2006 r i 2007 r. otrzymały to wyróżnienie: kąpielisko w Brzeźnie i Marina Gdańsk)

W okresie poprzedzającym ogłoszenie konkursów Wydział Spraw Społecznych zapraszał wszystkie chętne organizacje na szkolenia, na których wspólnie z przedstawicielami MOPS tłumaczone były zasady przystąpienia do konkursu i oceny wniosków.

OPIS WSPÓŁPRACY FINANSOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

I. POMOC SPOŁECZNA

Najwięcej realizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe odbywa się na polu pomocy społecznej. W 2007 roku były to **94 zadania** na łączną kwotę **10.781.361,97 zł⁵**. Działania podejmowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi kierowane były do bardzo licznej grupy odbiorców z następującym podziałem:

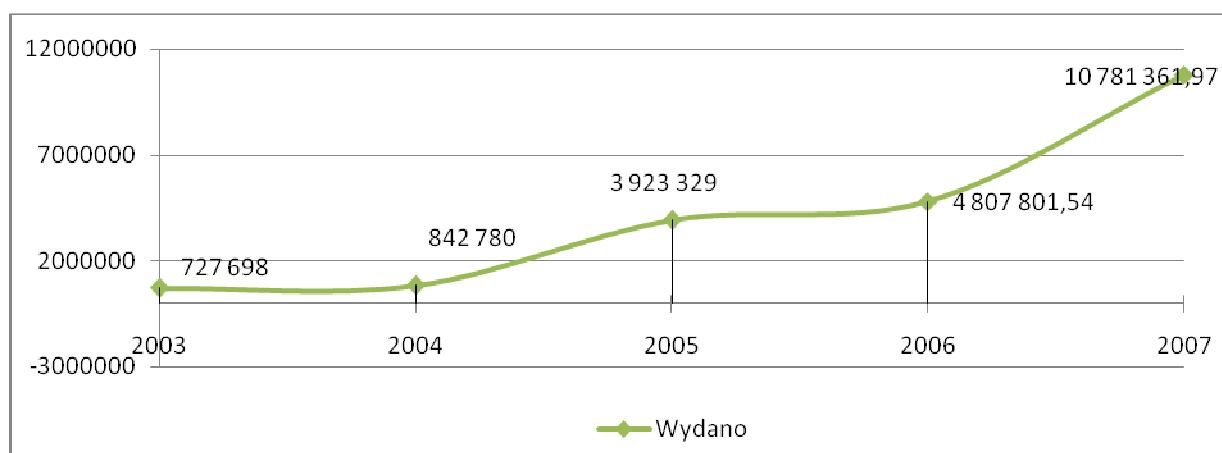
- a) **pomoc dla osób bezrobotnych:** 181 osób;
- b) **pomoc dla osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych:** ok. 2.000 osób;
- c) **pomoc dla osób bezdomnych:** zapewnieniu schronienia, posiłku i ubrania osobom tego pozbawionym (trudno oszacować ilość odbiorców: ponad 114 tys. świadczeń);
- d) **pomoc dla osób starszych:** 185 osób;
- e) **pomoc dla rodzin dysfunkcyjnych:** prowadzenie zajęć w ramach placówek opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, terapii rodzinnej, prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej i dla osób maltretowanych: ok. 6.000 osób (trudno oszacować ilość odbiorców dla poradnictwa przez telefon);
- f) **pomoc dla osób ubogich:** zapewnieniu dla najuboższych mieszkańców Miasta Gdańska gorących posiłków i pomocy rzeczowej (ok. 5.500 osób, 49.454 posiłków)

⁵ Załącznik do niniejszego dokumentu: „Sprawozdanie MOPS w Gdańsku z realizacji uchwały RMG z dnia 31 sierpnia 2006 w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2007.

Wnioski:

Z porównania wielkości środków przeznaczanych na te zadania w latach ubiegłych wynika:

- a) począwszy od roku 2003, środki przekazywane na tą formę pomocy wzrosły w stosunku do 2007 roku o blisko 15 razy;
- b) szczególny wzrost nakładów na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu pomocy społecznej przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych obserwujemy w roku sprawozdawczym 2007, w stosunku do roku 2006 wzrost ten wyniósł **124%**.
- c) w 2007 roku wzrosła również liczba zawieranych umów na ich realizację - w porównaniu z 2004 rokiem o 131%;

Wykres 8: Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu pomocy społecznej przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych w latach 2003-2007:

Porównanie ilości zawieranych umów na zadania dla poszczególnych grup pokazuje największy wzrost w przypadku pomocy dla rodzin dysfunkcyjnych oraz osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Na uwagę zasługuje fakt spadku liczby umów na realizację pomocy dla osób bezdomnych.

Stale wzrastająca liczba umów zawieranych na rzecz osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych oraz rodzin dysfunkcyjnych świadczy o wciąż dużym zapotrzebowaniu na wsparcie dla tych grup klientów, wskazuje również na coraz lepszą diagnozę ich potrzeb.

II. EDUKACJA

Realizacja zadań publicznych na polu edukacji dotyczyła głównie zakresu zadań zleconych w trybie konkursowym poprzez Wydział Spraw Społecznych i Wydział Edukacji. Ogólna kwota przeznaczona na te zadania w 2007 roku wyniosła **439.000 zł**⁶ (bez uwzględnienia subwencji oświatowych dla placówek prowadzonych przez podmioty niepubliczne).

Zrealizowano łącznie 42 zadania. Głównie dotyczyły one prowadzenia pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży szkolnej, organizacji konkursów edukacyjnych, szkoleń dla kadry pedagogicznej i kierowniczej oraz prowadzenia kształcenia ustawicznego. W zadaniach uczestniczyło **ogółem 28.698**

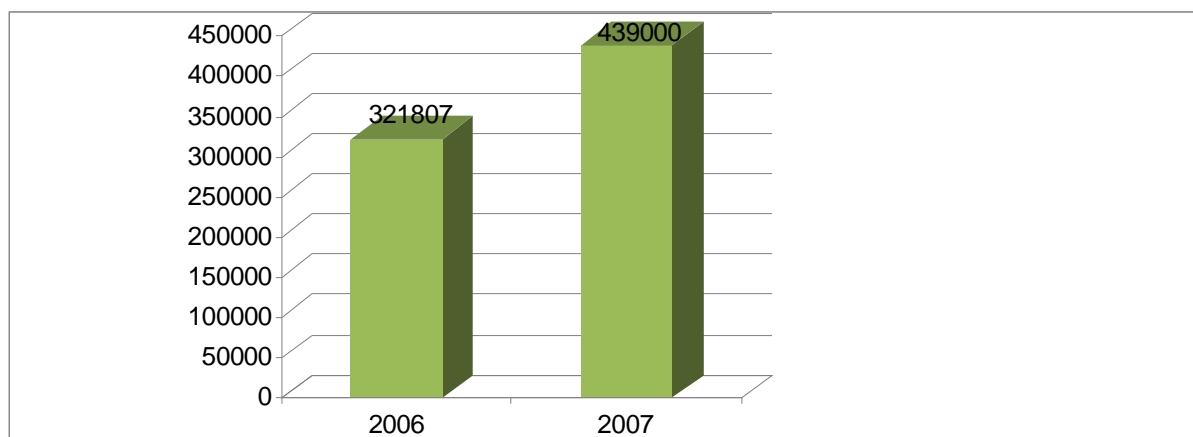
⁶ Suma środków na zadania edukacyjne WSS i WE: załącznik do niniejszego dokumentu – pismo WE.II.0718/34/08/BB oraz Zarządzenie PMG z dnia 4 października 2006 r w sprawie szczegółowych warunków konkursu .

osób, w tym większość stanowiły dzieci i młodzież (**25721**). W projektach edukacyjnych skierowanych do seniorów uczestniczyło razem ok. **710 osób**.

Organizacje pozarządowe w sprawozdaniach z wykonania zadań wskazywały, że w zajęciach uczestniczyli mieszkańcy przynależący do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in.: osoby chore, niepełnosprawne, z ubogich rodzin – **ogółem 1.454 osoby**.

Przytoczone w sprawozdaniach rezultaty działań polegały na wyrównywaniu szans edukacyjnych, podniesieniu umiejętności w szerokim zakresie dotyczącym przedmiotów szkolnych, umiejętności technicznych, zawodowych, humanistycznych i przyrodniczych, artystycznych, wiedzy o historii i wielu innych. Zajęcia ukierunkowane były także na rozwój zainteresowań o bardzo szerokim spektrum. Podniesienie umiejętności interpersonalnych oraz zwiększenie poziomu integracji społecznej poprzez poznanie się przedstawicieli z różnych środowisk. Zorganizowano konferencję pod nazwą „Twórcza praca z dzieckiem zdolnym” skierowaną do przedstawicieli środowiska związanego z edukacją (z terenu Trójmiasta: 100 uczestników).

Porównanie do danych z 2006 r. na polu edukacji wskazuje na **wzrost środków o 36,42%** (na wzrost składa się głównie kwota zadań zleconych w konkursie przez Wydział Edukacji: „Gdańskie Asy” i Akademia III Wieku”)

Wykres 9: Wielkość środków przeznaczonych na zadania związane z nauką i edukacją realizowane przez organizacje pozarządowe w latach 2006 – 2007.

III. KULTURA

Zadania publiczne w zakresie kultury realizowane za pośrednictwem organizacji pozarządowych zlecane były w 2007– wzorem lat ubiegłych – drogą otwartego konkursu przez Wydział Spraw Społecznych oraz zamówień publicznych przez Biuro Prezydenta Miasta. Ogólna kwota na zadania z zakresu kultury wyniosła **2.572.297 zł⁷**. Zrealizowano **89 zadań**. Głównie dotyczyły one organizacji wydarzeń kulturalnych otwartych dla mieszkańców Gdańska i turystów, podczas których nie oszacowano ilości odbiorców (miało miejsce dla 57% wydarzeń)

⁷ Suma środków WSS i BPM: załączniki do niniejszego dokumentu, pismo BPM, Zarządzenie PMG z dnia 4 października 2006 w sprawie przyjęcia szczegółowych warunków konkursu.

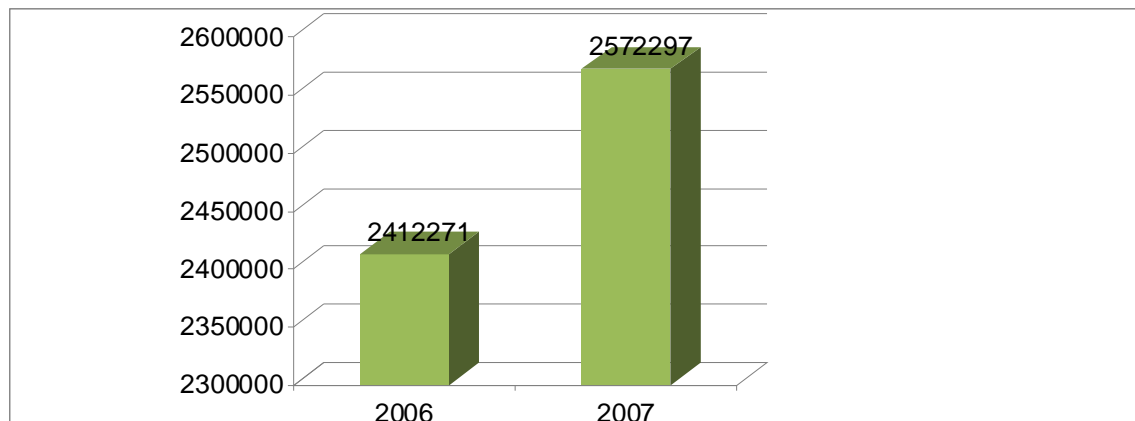
Najczęściej realizowano wydarzenia **muzyczne** oraz **plenerowe wydarzenia kulturalne** – ponad **50%** środków. Przykładowe wydarzenia o znaczeniu dla całego regionu oraz kraju to zlecenie organizacji XI Festiwalu Gwiazd oraz wykonanie cyklu koncertów pod nazwą "Psalmy. Artyści polscy Janowi Pawłowi II".

Drugą w kolejności grupą zadań były projekty o charakterze wydawniczym, teatralnym oraz wystawowym (łącznie **38,43%** środków). Jako przykładowe można podać: prowadzenie wystawy „Drogi do Wolności”, organizację X Festiwalu Szekspirowskiego i sfinansowanie wydawanie Miesięcznika Pomerania.

Trzecią grupą zadań kulturalnych (łącznie **8,93%** środków) zleconych organizacjom pozarządowym w 2007 roku były wydarzenia o charakterze festiwalowym (np. Festiwal Polskich Wideoklipów YACH FILM), literackim (np. konferencja literacka) i inne (np. cykl lokalnych imprez plenerowych dla mieszkańców Osiedla Strzyża).

Przytoczone w sprawozdaniach rezultaty tych działań polegały głównie na poszerzaniu oferty kulturalnej w Mieście, promocji gdańskich artystów, podniesieniu umiejętności artystycznych i ich prezentacji oraz integracji osób z różnych środowisk. Szczegółowa analiza konkursu grantowego na zadania dotyczące kultury, sztuki i ochrony dóbr kultury i tradycji znajduje się w kolejnym rozdziale.

Porównując dane z roku 2006 otrzymujemy **wzrost o 6,6%** (głównie dzięki środkom w ramach zakupu usług przez Biuro Prezydenta Gdańska). Utrzymuje się wysoki priorytet dla działań polegających na organizacji wydarzeń muzycznych i plenerowych (w tym nie tylko plastycznych – angażujących różne dziedziny kultury i sztuki).

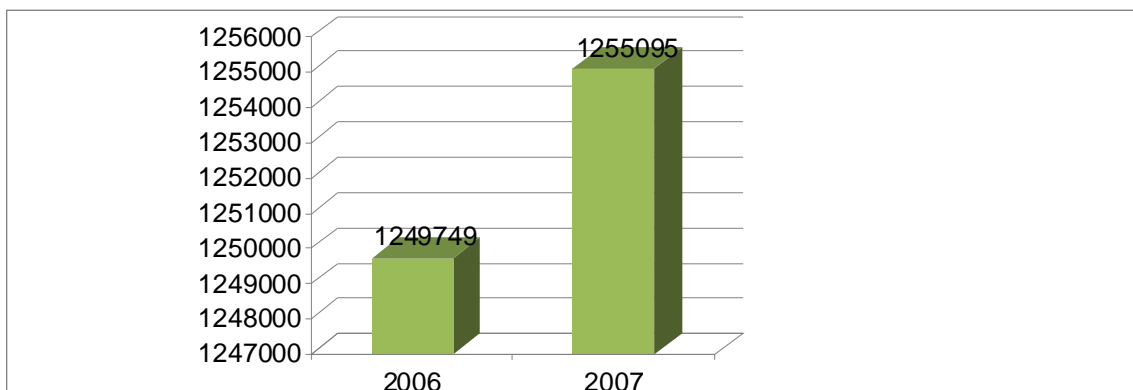

Wykres 10: Wielkość środków przeznaczonych na zadania związane z kulturą

IV. SPORT

Zadania o charakterze sportowym zlecane są drogą otwartego konkursu organizacjom pozarządowym przez Biuro Prezydenta Miasta. W 2007 roku zadań takich zlecono **191** na łączną kwotę **1.255.095 zł**. Z dofinansowania skorzystało **33 169 odbiorców**: ze sprawozdań z wykonania zadania publicznego wynika, że większość odbiorców stanowiły dzieci i młodzież (**66%**).

W porównaniu z rokiem 2006 wzrosła liczba zadań i ich odbiorców (2006 – 26 216 osób uczestniczyło w 168 projektach). Porównanie z danymi za 2006 r. pokazuje minimalny wzrost wielkości środków (**0.43%**).

Wykres 11. Wielkość środków 2005 – 2007 na zadania sportowe dla organizacji pozarządowych.

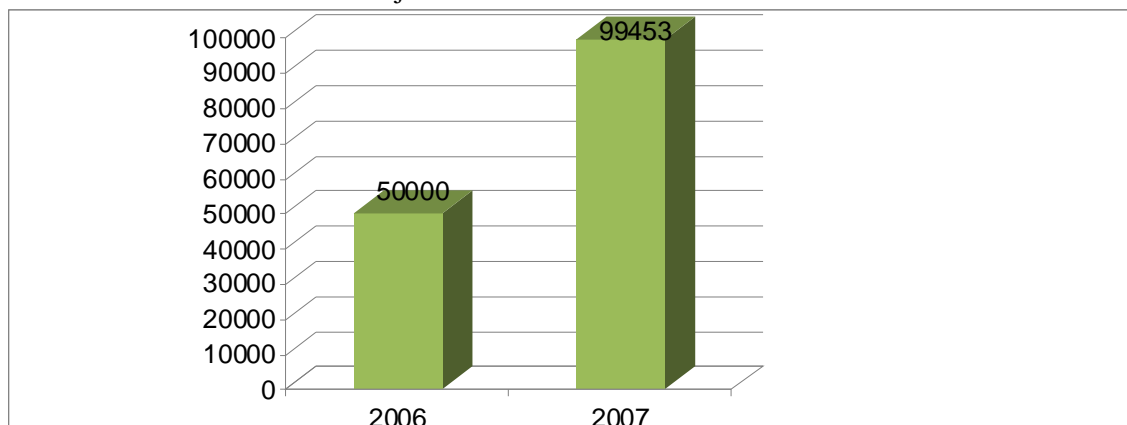
V. WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH POPRZEZ SZKOLENIE WOLONTARIATU

W roku sprawozdawczym na zadanie „w zakresie działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo lub informacyjnie organizacje pozarządowe oraz w zakresie organizacji wolontariatu i kształcenia wolontariuszy” złożyło się **12** projektów na łączną kwotę **99.453 zł⁸**. Działania podjęte w tym zakresie polegały głównie na organizacji szkoleń podnoszących umiejętności pracy wolontariuszy z różnymi grupami odbiorców. Sfinansowano wydanie kwartalnika Senior (**2.000 szt**). Odbiorcami tych działań głównie byli przedstawiciele organizacji pozarządowych (**1.107 os.**). Spośród nich wyodrębniono grupę 200 dzieci i młodzieży.

W porównaniu do 2006 roku zauważamy większe zainteresowanie wolontariatem. W 2007 roku połączono zadania polegające na organizacji wolontariatu i wsparciu technicznym lub informacyjnym dla organizacji pozarządowych, lecz zrealizowano wyłącznie szkolenia wolontariatu. By zachować pierwotne zamierzenia różnorodności wsparcia organizacji, w Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi na 2008 rok, ponownie rozdzielono te zadania.

⁸ Zarządzenie 1133/06 PMG z dnia 4 października w sprawie przyjęcia szczegółowych warunków konkursu ofert na realizację zadań określonych w Programie Współpracy (...) na 2007 rok.

Porównanie do roku 2006 wskazuje na **wzrost środków o 99%**.

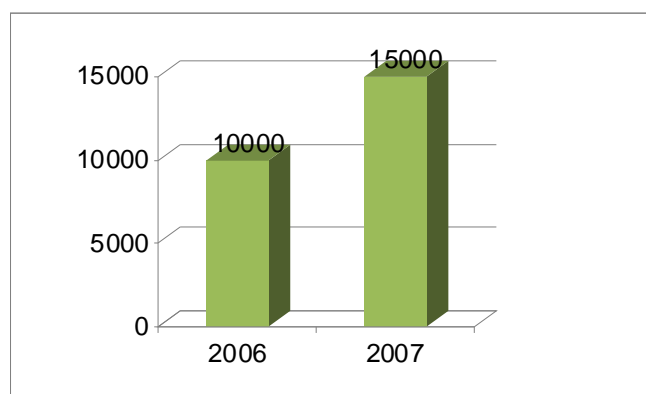
Wykres 12: Środki na zadania w zakresie wsparcia organizacji pozarządowych i wolontariatu

VI. DEMOKRACJA I PRAWA CZŁOWIEKA

Na realizację zadania w zakresie upowszechniania, ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji złożyły się **3 zadania** na łączną kwotę **15.000 zł⁹**. Działania w tym zakresie polegały na identyfikacji problemów osób doświadczających różnego rodzaju przemocy i pomoc w ich rozwiązaniu. Głównie była to pomoc prawna, procesowa. Ze sprawozdań z wykonania zadania publicznego wynika, że łącznie pomocą taką objętych zostało **204** mieszkańców Gdańska.

Porównanie do roku 2006 pokazuje **wzrost środków** przeznaczonych na to zadanie o **50%**. Zrealizowano wówczas **2 projekty** na kwotę 10.000 zł. Zauważyć można większy akcent na bezpośrednią pomoc prawną.

Wykres 13: Środki na zadania w zakresie upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji w l. 2006 - 2007

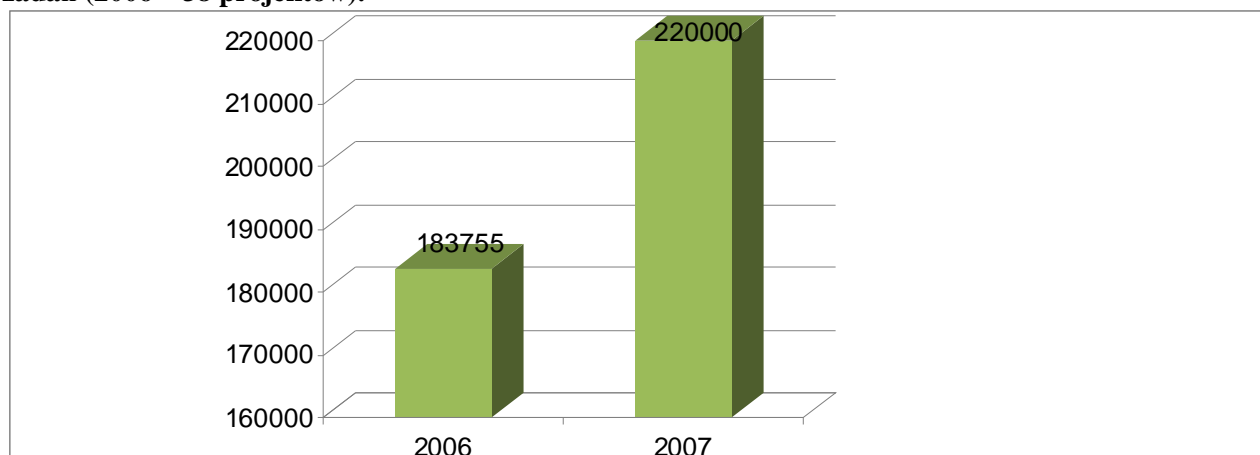
⁹ Zarządzenie 1133/06 PMG z dnia 4 października w sprawie przyjęcia szczegółowych warunków konkursu ofert na realizację zadań określonych w Programie Współpracy (...) na 2007 rok.

VII. WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

Wypoczynek dla dzieci i młodzieży w 2007 roku odbywał się poprzez realizację **44** projektów na łączną kwotę **220.000 zł**. Poza zapewnieniem bezpiecznego pobytu na obozach lub półkoloniach w działaniach przewidziano: rozwój szeroko pojętych zainteresowań, sprawności fizycznej, wiedzy o regionie oraz naukę samodzielności i umiejętności interpersonalnych.

Liczbę odbiorców szacuje się na ok. **3.456 osób** w tym **3.271 dzieci i młodzieży**. Spośród tej grupy wyodrębniono osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w tym chore i niepełnosprawne – 672 osoby.

W porównaniu z rokiem 2006 zauważamy **wzrost środków o 19,72 %**. **Wzrosła ilość zlecanych zadań (2006 – 38 projektów)**.

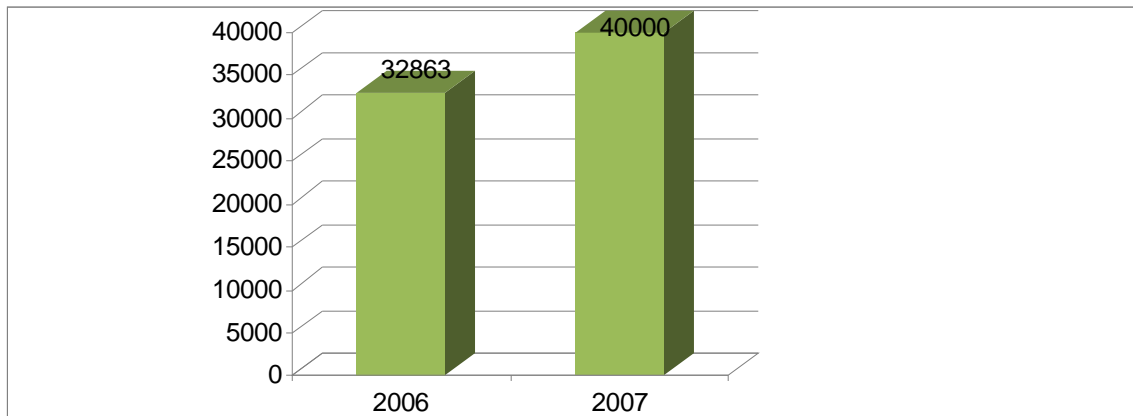
Wykres 14: Wielkość środków na zadania w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży oraz krajoznawstwa w latach 2006 – 2007.

VIII. ZDROWIE

W 2007 roku w zakresie ochrony i promocji zdrowia zrealizowano **14 zadań** na łączną kwotę **40.000zł¹⁰**. W ramach tego priorytetu realizowano działania polegające głównie na prowadzeniu zajęć ruchowych dla seniorów i upowszechnianiu wiedzy na temat zachorowań i zdrowego stylu życia. Sfinansowano wydanie 4 numerów kwartalnika poświęconego padaczce („Zaufanie” – 6000 szt.). Z działań w ramach tego priorytetu skorzystało ok. **584** osób. Z czego wyodrębniono grupę seniorów (383), dzieci i młodzieży (95) a pod względem zagrożenia wykluczeniem społecznym – 149 osób (w tym osoby z ubogich rodzin i niepełnosprawne).

Porównanie do roku 2006 pokazuje **wzrost środków o 21,71% oraz ilości zrealizowanych zadań** (w 2006 - 12 zadań).

¹⁰ Zarządzenie 1133/06 PMG z dnia 4 października w sprawie przyjęcia szczegółowych warunków konkursu ofert na realizację zadań określonych w Programie Współpracy (...) na 2007 rok.

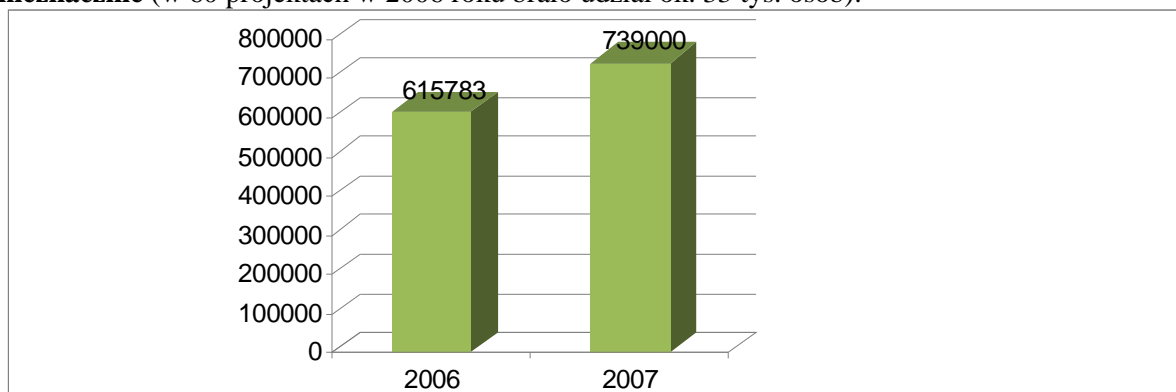

Wykres 15: Wielkość środków na zadania w zakresie ochrony i promocji zdrowia w latach 2006 – 2007.

IX. ZAPOBIEGANIE ALKOHOLIZMOWI I NARKOMANII

Zadania w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym określone są odrębnymi programami: Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Miejskim Programem Przeciwdziałania Narkomanii. W roku 2007 w ramach współpracy przy realizacji obu programów z organizacjami pozarządowymi zrealizowano **55 zadań** na łączną kwotę **739.000 zł¹¹**. W sumie działaniami objęto ok. **30.000** osób – mieszkańców Gdańska, w tym bezpośrednio **7.405** dzieci i młodzieży. Głównie była to działalność profilaktyczna i pomoc terapeutyczna.

Porównanie do 2006 r. wskazuje **wzrost środków o 20%**. Liczba zadań oraz odbiorców **zmaląła nieznacznie** (w 60 projektach w 2006 roku brało udział ok. 33 tys. osób).

Wykres nr 9: Wielkość środków na zadania w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym w latach 2006 – 2007.

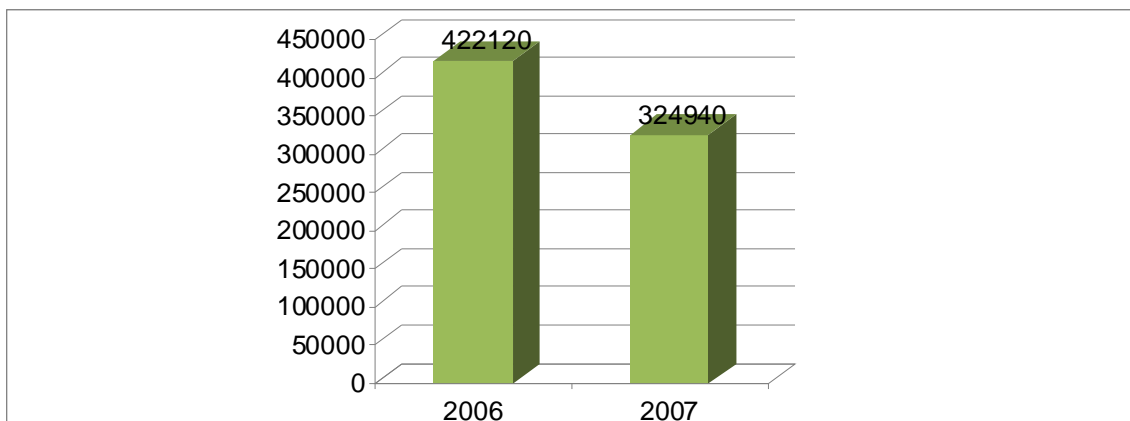
X. OCHRONA ŚRODOWISKA

Priorytet jakim jest ekologia i ochrona zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego realizowany był w 2007 roku ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego

¹¹ Załącznik do niniejszego sprawozdania: „Sprawozdanie z realizacji zadań Miasta Gdańska z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych we współpracy z organizacjami pozarządowymi za 2007 rok”; oraz „Sprawozdanie z wykonania Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w 2007 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania narkomanii na 2007 r.

ramach prowadzone były **4 zadania** zlecone organizacjom pozarządowym na drodze otwartego konkursu ofert, na łączną kwotę **324.940 zł**¹². Podejmowane działania to kampanie informacyjne oraz zajęcia edukacyjne. Największym zadaniem zlecanym od 2005 Fundacji – Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej jest „Ocena jakości powietrza w Gdańsku na podstawie badań automatycznego monitoringu atmosfery ARMAAG w 2007 roku wraz z informacją w postaci indeksu i prognoz”.

Porównanie do lat ubiegłych wygląda następująco: **spadek wielkości środków o 23,02%, przy tej samej ilości zleconych zadań (w 2006 – 8 zadań na kwotę 422 120 zł). Porównanie jest szacunkowe z uwagi na rezygnację w 2007 r. z zadań ekologicznych w ogólnym konkursie grantowym przy WSS.**

Należy podkreślić, że konkurs ofert na zadania z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest skierowany nie tylko do organizacji pozarządowych. Zmienne zainteresowanie oraz niska ocena merytoryczna wniosków przez nie składanych powoduje malejący udział sektora w realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska.

XI. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I RYNKU PRACY

Zadania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy są stosunkowo nowym zakresem, w którym prowadzi się współpracę z organizacjami pozarządowymi. Zadania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości zlecone były w formie otwartego konkursu przez Wydział Polityki Gospodarczej. W 2007 roku zrealizowano **1 zadanie**: Akademię Gdańskiego Przedsiębiorcy na łączną kwotę: **150.000 zł**¹³. Podejmowane działania dotyczyły wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej przez studentów i absolwentów gdańskich uczelni. **W porównaniu do 2006 roku środki na to zadanie wzrosły o 50% (200 000 zł).**

Współpraca na polu rozwoju rynku pracy prowadzona była przez Powiatowy Urząd Pracy. W 2007 roku zrealizowana **3 zadania** polegające na prowadzeniu **Klubów Pracy** na łączną kwotę **66.000 zł**. Działania podejmowane w ramach klubów pracy dotyczyły przybliżania zasad poruszania się po rynku pracy, promowania aktywnych wzorców zachowań i postaw oraz kształtowania motywacji do samodzielnego i świadomego podejmowania roli pracobiorców.

¹² Załącznik do niniejszego dokumentu: pismo WŚ.I.7629-84/08/DK

¹³ Załącznik do niniejszego dokumentu: pismo WPG-I-6422/08-12/340951/07/AP.

W obu w/w obszarach a także na pozostałych polach występuje trudność z doбором kryteriów, którymi należy kierować się przy sprawozdawczości z działalności pożytku publicznego. Powodowane jest to różnorodnością trybów finansowania takiej działalności (otwarty konkurs ofert, subwencja oświatowa, zakup usług) a także podmiotów, które ją realizują. Oczywistym polem współpracy są konkursy grantowe, których analizę zawarto poniżej.

ANALIZA WYBRANYCH KONKURSÓW GRANTOWYCH

I. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku

W roku 2007 MOPS w Gdańsku przeprowadził 5 otwartych konkursów ofert, w których organizacje pozarządowe złożyły łącznie **97** ofert. W konkursie wyłoniono **85** zadań, na które podpisano umowy. Bez rozpatrzenia ze względów formalnych pozostawiono **2 oferty**. Negatywną ocenę merytoryczną otrzymało **5** ofert. Kolejne **5 ofert** nie otrzymało rekomendacji do dofinansowania w wyniku obrad komisji konkursowej.

W 2007 r. nie wybrano do realizacji 12 ofert, należy przy tym zwrócić uwagę, że nie podpisano 1 umowy z wybranym w drodze otwartego konkursu ofert podmiotem..

Dodatkowo **11 umów w formie aneksów** na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej **na 2007 rok** polegających na zapewnieniu schronienia, posiłku i ubrania osobom tego pozbawionym oraz prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej zawartych było w 2006 r. Łącznie w 2007 r. umowy realizowało 48 podmiotów.

W porównaniu do 2006 roku widać wyraźny wzrost środków finansowych (o **124% do 2006 r. – 4.807.801,54 zł**). Z ogólnej kwoty **10.912.751,19 zł** uruchomionych środków finansowych w ramach przyznanych dotacji przyjęto rozliczenia z realizacji zadań na łączną sumę **10.781.391,97 zł** (różnica wynika ze zwrotów niewydatkowanych lub nie rozliczonych kwot dotacji) **przy równoczesnym utrzymaniu liczby zadań i podmiotów.**

II. Wydział Spraw Społecznych

W roku 2007 w WSS przeprowadzono dwa konkursy. Pierwszy konkurs opiewał na kwotę **1.863.453 zł**. Wpłynęło **506** wniosków na sumę 8.881.092,31 zł (z powodu braków formalnych pozostawiono bez rozpatrzenia **114** a **182** ofert nie otrzymało dofinansowania z powodu niskiej oceny merytorycznej lub braku środków w konkursie. Dofinansowano **210** zadań.

Drugi konkurs (dogrywka) ogłoszony został z uwagi na niewydatkowaną kwotę pochodzącą ze zwrotu dotacji w trakcie 2007 roku oraz włączenie do konkursu budżetu dotychczasowego samodzielnego stanowiska ds. osób niepełnosprawnych. Wpłynęło 16 ofert (2 nie spełniały wymogów formalnych a 6

otrzymało niską ocenę merytoryczną), w których wnioskowano łącznie o 74.812,00 zł. Dofinansowanie przyznano **8** projektom na kwotę 18.190 zł.

Porównanie do 2006 roku pokazuje wzrost środków (2006 – 1.660.137 zł), wzrost liczby zleconych zadań (2006 – 174 umowy), spadek liczby złożonych ofert (2006 – 573 ofert), spadek liczby ofert, które pozostały bez rozpatrzenia z uwagi na braki formalne (2006 – 270 ofert). Porównanie liczby ofert bez rozpatrzenia (22% w 2007 i 47% w 2006 roku) pokazuje **spadek ilości popełnianych błędów formalnych**.

III. Biuro Prezydenta Gdańska

Na 2007 rok ogłoszono jeden konkurs w ramach zadań dotyczących sportu na kwotę 1.255.095 zł. Liczba złożonych projektów wyniosła **257**, ze względów formalnych odpadło **12** ofert, przy ocenie merytorycznej **17**, a **31** projektów nie uzyskało akceptacji komisji konkursowej. Łącznie przyznano dofinansowanie 197 projektom ale z uwagi na decyzję o rezygnacji z dotacji udało się w pełni zrealizować **191 zadań**.

W porównaniu do 2006 r. zaobserwować można spadek liczby ofert, które wpłynęły na zadania (282 oferty w 2006) z czego 103 oferty zostały odrzucone ze względów formalnych co **pokazuje istotny spadek ilości błędów formalnych**. (2007 – 7%, 2006 – 37%).

PODSUMOWANIE

Wieloletnie współdziałanie Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi pozwoliło na usystematyzowanie zasad współpracy i udowodniło celowość jej ciągłego poszerzania. Udział trzeciego sektora na wielu płaszczyznach rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta jest przykładem aktywnego włączania obywateli w życie Miasta i podejmowanie współodpowiedzialności za jego jakość. Skalę współpracy pokazuje duży wzrost środków przeznaczanych na te zadania.

W Gdańsku z budżetu Miasta zrealizowano **552 zadania** na łączną kwotę **16.702.147 zł**. W porównaniu do 2006 roku (**9.626.973 zł**) oznacza to **wzrost o 73%**.

W ramach tej kwoty realizowane były zadania w następujących obszarach:

1. Pomocy Społecznej – **10.781.361,97 zł (64,55%)**
2. Kultury – **2.572.297 zł (15,40%)**
3. Sportu – **1.255.095 zł (7,51%)**
4. Zapobiegania patologiom społecznym – **739.000 zł (4,42%)**
5. Edukacji – **439.000 zł (2,63%)**
6. Ochrony środowiska – **324.940 zł (1,94%)**

7. Wypoczynku dzieci i młodzieży – **220.000 (1,32%)**
8. Rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy – **216.000 zł (1,3%)**
9. Wspierania organizacji pozarządowych i wolontariatu – **99.453 (0,6%)**
10. Zdrowia¹⁴ – **40.000 zł (0,24%)**
11. Demokracji i praw człowieka – **15.000 (0,01%)**

Wnioski

Mocną stroną współpracy jest jej różnorodność. Odbywa się na wielu poziomach i obejmuje wiele obszarów tematycznych. Organizacje pozarządowe z terenu Gdańska zawsze okazują duże zainteresowanie i zaangażowanie zarówno w finansowe jak i pozafinansowe formy współpracy. Ich wyrazem jest niezmiennie wysoka liczba wniosków składanych w odpowiedzi na ogłaszane przez Miasto otwarte konkursy grantowe, a także zlecenie coraz większej liczby zadań w formie kontraktów wieloletnich. Jest to z jednej strony przejaw aktywności obywatelskiej, a z drugiej rosnącego potencjału sektora. Komisja konkursowa staje wówczas przed dylematem związanym z wyborem najlepszych wniosków i najbardziej potrzebnych. Ilość popełnianych błędów formalnych znacznie zmalała.

W toku prac Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, analizy dotychczasowych Programów Współpracy i konkursów ofert zostały stworzone następujące założenia do budowania Programu na lata następne:

- **Przygotowanie Suplementu do Strategii Rozwoju Gdańska** jako dokumentu opisującego cele, zasady, formy i długoterminowe kierunki współpracy Miasta Gdańska z Organizacjami Pozarządowymi jako element strategii rozwoju społecznego.
- **Tworzenie Rocznego Programu Współpracy** w oparciu o cele i zadania wynikające z programów operacyjnych realizowanych w Mieście Gdańsku, tak aby współpraca z organizacjami wpisywała się również w realizację tych programów, a priorytety na dany rok były odzwierciedleniem m.in. ich celów szczegółowych do osiągnięcia w poszczególnych latach.
- **Wyznaczania wskaźników** realizacji Programu Współpracy
- **Wprowadzenie do Programu Współpracy zasad i trybu zawierania partnerstw** Miasta z podmiotami społecznymi
- **Stworzenie systemu małych grantów**, pozwalającego na dofinansowanie niewielkich projektów o niskim budżecie, które mają duże znaczenie dla małych społeczności lokalnych w dzielnicach Gdańska, częściej niż raz w roku.
- **Promowanie projektów cyklicznych**, o znaczeniu strategicznym dla rozwoju poszczególnych obszarów Miasta oraz takich które mają swoje stałe miejsce w kalendarzu Miasta. Należałoby się zastanowić nad wskazaniem priorytetów i kryteriów takiego wyboru. Wówczas takim działaniom można przyznawać dodatkowe punkty w konkursie.

¹⁴ Mały udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia wynika z faktu, że konkursy z tego zakresu są ogłaszane nie tylko dla organizacji pozarządowych lecz także dla zakładów opieki zdrowotnej.

- Przeznaczenie większej ilości środków na **wsparcie organizacji i wolontariatu**. Warunkiem budowania społeczeństwa obywatelskiego jest poszerzanie kompetencji sektora pozarządowego w różnych dziedzinach, również w kontekście EURO 2012. Organizacje powinny same mieć możliwość ich podnoszenia i dążyć do profesjonalizacji.

Pozytywnie ocenić należy rolę szkoleń dla organizacji pozarządowych w ramach przeprowadzonych konkursów ofert, co zaowocowało **spadkiem liczby ofert pozostawionych bez rozpatrzenia z przyczyn formalnych** oraz wzrostu staranności przygotowanych wniosków.